

Nightingale Studie
gezondheid van verpleegkundigen

Informatiefolder

Een onderzoek naar beroep, leefomgeving en gezondheid

Achtergrond van de Nightingale Studie

Veel van het onderzoek dat uitgevoerd wordt onder verpleegkundigen gaat niet over henzelf maar over bijvoorbeeld het uitvoeren van hun werk, de regelgeving daarbij en patiëntveiligheid. De Nightingale Studie richt zich op de gezondheid van vrouwelijke verpleegkundigen én voormalig verpleegkundigen zelf. Er bestaat namelijk nog veel onduidelijkheid over de mogelijke relaties tussen blootstellingen in de werk- en leefomgeving en de gezondheid van deze vrouwen.

In dit landelijke onderzoek willen wij nagaan of op de lange termijn bepaalde ziekten en gezondheidsproblemen vaker, of juist minder vaak, voorkomen bij deelnemers die bepaalde blootstellingen op het werk of in de leefomgeving hebben gehad in vergelijking tot deelnemers die zulke blootstellingen niet hebben gehad. Voorbeelden van ziekten en gezondheidsproblemen die in deze studie onderzocht worden zijn kanker, hart- en vaatziekten en neurologische aandoeningen. Voorbeelden van werkgerelateerde blootstellingen zijn: nachtwerk en werken met bepaalde medicijnen of apparatuur (bijv. cytostatica, MRI of Röntgen apparatuur). Bij blootstellingen in de leefomgeving kunt u denken aan leefstijl en het gebruik van communicatiemiddelen (zoals mobiele telefoons).

Nachtwerk en borstkanker

Een belangrijke aanleiding voor dit onderzoek is dat een verstoring van het dag-nacht ritme mogelijk een rol zou kunnen spelen bij het ontstaan van borstkanker. Er zijn hiervoor enige aanwijzingen, maar deze zijn vooral gebaseerd op onderzoek bij dieren (muizen en ratten). De resultaten van het onderzoek dat bij mensen is uitgevoerd is momenteel nog moeilijk te duiden vanwege beperkingen in de uitvoering van die studies. De Nightingale Studie kent deze beperkingen niet en is mede daarom uniek in haar soort. Daarnaast is het wereldwijd het eerste onderzoek dat diverse beroepsmatige blootstellingen bij (voormalig) verpleegkundigen *tegelijk* onderzoekt. Samen kunnen ze namelijk meer invloed hebben.

Onderzoek naar mogelijke biologische werkingsmechanismen is ook een belangrijk onderdeel van de Nightingale Studie. Bijvoorbeeld door na te gaan of een bepaalde genetische gevoeligheid (bv. vastgelegd in de 'klokgenen') een verstoring van het dag/nacht ritme beïnvloedt. Hierdoor zou de ene vrouw mogelijk beter tegen onregelmatig werken (nachtwerk) kunnen dan de ander.

Doet u mee?
voor een
veiliger beroep als
verpleegkundige!

Door wie wordt het onderzoek uitgevoerd?

De Nightingale Studie wordt uitgevoerd door het Nederlands Kanker Instituut - Antoni van Leeuwenhoek Ziekenhuis (NKI-AVL) in Amsterdam in samenwerking met het Institute for Risk Assessment Sciences (IRAS) van de Universiteit Utrecht. Het BIG-register (CIBG) van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport is bereid gevonden om de uitnodiging voor deelname aan de Nightingale Studie te versturen.

Het onderzoek wordt gefinancierd door ZonMw. ZonMw financiert gezondheidsonderzoek en stimuleert het gebruik van de ontwikkelde kennis – om daarmee de zorg en gezondheid te verbeteren. De overkoepelende beroepsvereniging Verpleegkundigen & Verzorgenden Nederland (V&VN) ondersteunt het initiatief dat met dit onderzoek genomen is.

Wie worden uitgenodigd?

Alle vrouwen tussen de 18 en 65 jaar die in het BIG-register geregistreerd staan als verpleegkundige worden uitgenodigd. In het BIG-register komen ook voormalig verpleegkundigen voor. Uw deelname van groot belang, juist ook wanneer u nooit of kortdurend als verpleegkundige heeft gewerkt!

Elke deelnemer telt!

Om betrouwbare conclusies uit het onderzoek te kunnen trekken is het erg belangrijk dat zoveel mogelijk uitgenodigde vrouwen aan het onderzoek deelnemen. Alleen als vrouwen met zoveel mogelijk verschillende ervaringen en achtergronden de vragenlijst invullen, vormen de resultaten een goede afspiegeling van alle (voormalig) verpleegkundigen in Nederland. En alleen dan kan het effect van een blootstelling (zoals nachtwerk) onderzocht worden. **Elke deelnemer telt, welke achtergrond iemand ook heeft.** Uw deelname is dus van belang, of u bijvoorbeeld nu wel of niet als verpleegkundige werkzaam bent, in nachtdiensten of met cytostatica heeft gewerkt, en of u nu gezond of ziek bent.

Deelname is geheel vrijwillig en er zijn geen kosten aan verbonden. Wij kunnen u helaas geen vergoeding voor deelname verstrekken. Wel verloten we onder de deelnemers 20 dinerbonnen à 50 euro.

Doet u ook mee?

Wij hopen dat u meedoet! U levert dan een belangrijke bijdrage aan het optimaliseren van 'veilig werken' en aan de gezondheid van (toekomstige) verpleegkundigen en gerelateerde beroepsgroepen. Niet alleen in Nederland maar ook in de rest van de wereld.

Uw privacy

De Nightingale Studie is goedgekeurd door de Medisch Ethische Toetsing Commissie van het NKI-AVL. De regels waaraan wij ons beroepsmatig houden zijn vastgelegd in de Wet bescherming persoonsgegevens (WBP), de Wet op de geneeskundige behandelingsovereenkomst (WGBO) en in de Gedragscode Gezondheidsonderzoek van de Stichting Federatie van Medisch Wetenschappelijke Verenigingen.

Wij hebben het BIG-register bereid gevonden onze uitnodiging voor deelname aan de Nightingale Studie te versturen. Wij hebben als onderzoekers dus geen naam- en adresgegevens van het BIG-register ontvangen. Andersom heeft het BIG-register geen bemoeienis met het onderzoek.

Pas als u besluit mee te doen en de deelnemersverklaring invult, maakt u daarmee uw persoonsgegevens (identiteit) bekend bij de onderzoekers. Deze persoonsgegevens zijn nodig voor het aanmaken van de versleutelde code (zie hiernaast onder deelnemersverklaring) en zijn en blijven vanaf dat u ze invult strikt gescheiden van de overige onderzoeksgegevens. Al uw onderzoeksgegevens worden onder uw studienummer (dus zonder identiteitsgegevens) bewaard en vertrouwelijk behandeld. De resultaten van het onderzoek worden zodanig gerapporteerd dat deze niet tot individuele personen herleidbaar zijn. Uw gegevens zullen alleen gebruikt worden voor het wetenschappelijke doel van de Nightingale Studie en worden niet aan derden verstrekt (dus ook niet aan het BIG-register).

Ter verduidelijking van wat er wanneer met uw gegevens gebeurt kunt u op onze website een schema raadplegen (onder het kopje 'Privacy').

www.nightingale-studie.nl

Wat houdt deelname in en hoe doet u mee?

Deelname aan de Nightingale Studie houdt in dat u een deelnemersverklaring en een vragenlijst invult op internet. U kunt inloggen op onze website: www.nightingale-studie.nl. Uw persoonlijke studienummer en wachtwoord vindt u in de brief. Om te verduidelijken hoe dit werkt is een stappenplan bijgevoegd.

De deelnemersverklaring

Met het invullen van de deelnemersverklaring registreert u zich voor deelname aan de Nightingale Studie. U geeft de onderzoekers daarmee toestemming voor het verzamelen en gebruiken van uw gegevens voor het wetenschappelijk doel van de Nightingale Studie. De Nightingale Studie is een zogenaamd prospectief onderzoek. De kern van de studie is het onderzoeken of op de lange termijn bepaalde ziektes na blootstellingen in de werk- en leefomgeving vaker voorkomen. Om te achterhalen of deelnemers gezond blijven of een ziekte krijgen vragen wij uw toestemming om in de toekomst gegevens op te vragen bij Nederlandse registraties van zorg en ziekte (zoals PALGA, Prismant en de Nederlandse Kankerregistratie), het register van doodsoorzaken (Gemeentelijke Basisadministratie Persoonsgegevens, Centraal Bureau voor de Statistiek) en registraties van voorgeschreven geneesmiddelen. Dit doen wij door middel van koppeling met een voor u unieke versleutelde code, dus zonder uw volledige naam en adres.

De vragenlijst

De vragenlijst betreft de onderwerpen werk, leefstijl en leefomgeving en gezondheid. Bij werk gaat het om eventuele blootstellingen als verpleegkundige maar ook tijdens andere beroepen die u mogelijk (gehad) heeft. Het is bekend dat bij het ontstaan van ziekten meerdere factoren een rol kunnen spelen. Wij willen zeker weten dat de eventuele verbanden, gevonden in de Nightingale Studie, tussen de blootstellingen in de werk- en leefomgeving en gezondheidsproblemen niet door andere factoren (zoals leefstijl) verklaard kunnen worden. Daarom vragen wij in de vragenlijst ook naar factoren waarvan bekend is dat zij van invloed zijn op de gezondheid (zoals zwangerschappen, lichaamsbeweging, roken en het gebruik van de anticonceptiepillen). Het laatste deel van de vragenlijst gaat over uw medische geschiedenis.

De meeste vragen zijn snel te beantwoorden, maar over een aantal vragen moet u mogelijk wat langer nadenken, vooral als het uw werkhistorie betreft. Om uw herinnering een handje te helpen kunt u eventueel uw Curriculum Vitae (CV) en/ of oude agenda's erbij pakken. Het invullen van de vragen kost u naar schatting 45 minuten dus het is belangrijk om er even rustig de tijd voor te nemen. De tijdsduur hangt af van uw persoonlijke situatie. Aan het begin van de vragenlijst wordt een toelichting gegeven over de manier van invullen. Tijdens het invullen van de vragenlijst wordt er een zogenaamde levenslijn opgebouwd die u, net als de vragenlijst, na afloop kunt opslaan en/of afdrukken.

Er bestaat nog veel onduidelijkheid over de invloed van blootstellingen in de werk- en leefomgeving op de gezondheid op de lange termijn.

Deelnemers aan de Nightingale Studie kunnen kiezen of zij óók mee willen doen aan een deelonderzoek naar de effecten van 1) genetische gevoeligheid en 2) mobiele telefoongebruik.

Genetische gevoeligheid

Mocht er inderdaad een verband tussen blootstellingen en ziekte worden gevonden, dan is het belangrijk te weten wie een verhoogd risico loopt. Een verhoogd risico kan mede komen door een bepaalde genetische gevoeligheid. Uit teennagels kan erfelijk materiaal (DNA) geïsoleerd en geanalyseerd worden. Als u wilt meedoen aan dit deelonderzoek dan stuurt u een aantal afgeknipte teennagels (minimaal 3) in het bijgevoegde plastic druk-en-sluit zakje in de portovrije antwoordenvolp terug.

De teennagels worden onder het studienummer bewaard, gescheiden van de overige onderzoeksgegevens. De resultaten van de genetische analyses, bv. naar de eerder genoemde klokgenen, zijn niet herleidbaar tot uw persoon, u ontvangt hierover dan ook geen informatie retour.

Mobiele telefoongebruik

Dit deelonderzoek gaat uitgebreider in op mobiele telefoongebruik (op het werk en privé) en gezondheid. Het doel is om een betere inschatting te maken van het huidige en toekomstige mobiele telefoongebruik van deelnemers. Na het invullen van de deelnemersverklaring (registratie) kunt u meer lezen over dit deelonderzoek en wordt u gevraagd of u hieraan mee wilt doen of niet

De resultaten van het onderzoek

U kunt de voortgang en resultaten van het onderzoek volgen op de website: www.nightingale-studie.nl. De eerste resultaten zullen, zoals gebruikelijk in dit type onderzoek, wel enkele jaren op zich laten wachten. Wij zullen de resultaten ook openbaar maken via vakbladen voor verpleegkundigen en beleidsmakers. Dit zal direct volgen op het uitkomen van de wetenschappelijke publicaties.

De resultaten van de Nightingale Studie zullen onder andere inzicht geven in:

1) de mogelijke invloed van

- nachtwerk op de kans op borstkanker (en andere ziektes en gezondheidsproblemen)
- andere beroepsmatige blootstellingen (zoals cytostatica en werken met bepaalde elektrische apparatuur) op de gezondheid
- het gebruik van bepaalde communicatiemiddelen (zoals mobiele telefoons) op het werk en privé op de gezondheid
- de leefomgeving (zoals leefstijl en de kwaliteit van de woonomgeving) op de gezondheid

2) het vergroten van de kennis over mogelijke biologische werkingsmechanismen, bv.: hoe komt het dat nachtwerk de kans op borstkanker beïnvloedt?

3) de verbetering van de complexe beleidsvorming rondom onregelmatig werken en andere beroepsmatige blootstellingen in relatie tot gezondheid

Deze studie wordt uitgevoerd door:

Universiteit Utrecht

Deze studie wordt mede mogelijk gemaakt door:

Het initiatief voor deze studie wordt ondersteund door:

Nightingale Studie website

Wilt u later of niet deelnemen?

Het kan gebeuren dat ons verzoek tot deelname aan het onderzoek op een ongelegen moment komt. Als u liever niet wilt deelnemen aan het onderzoek, dan stellen wij het op prijs als u ons dit wilt laten weten: dit kan via de website (log in en klik op 'Afmelden'). U bent uiteraard vrij om de reden daarvoor al dan niet op te geven. Als u besluit mee te doen dan kunt u vervolgens uw deelname aan dit onderzoek op elk moment beëindigen, zonder opgave van redenen, onder vermelding van uw studienummer op de brief. Uw gegevens worden dan uit het onderzoek verwijderd.

Meer informatie?

Als u meer of actuele informatie wilt over dit onderzoek dan kunt u terecht op onze website: www.nightingale-studie.nl. Hierop vindt u onder andere meer achtergrond informatie, interessante interviews met diverse onderzoekers en (voormalig) verpleegkundigen, veel gestelde vragen en contactgegevens.

Over de naam en het logo van de Nightingale Studie

De naam is gekozen als eerbetoon aan de visionaire grondlegster van de verpleegkunde, Florence Nightingale (1820-1910). Florence Nightingale was ook in de wiskunde en statistiek zeer onderlegd. Deze twee gebieden zijn voor dit soort onderzoek essentieel. Zij deed vaak 's nachts met een lamp de ronde langs haar patiënten en werd daardoor bekend als 'the lady with the lamp'.

Het logo verbeeldt verder de helderheid (het licht) dat dit onderzoek hopelijk zal verschaffen voor de verpleegkundigen (silhouet) die 's nachts (de schaduw) aan het werk zijn. De kleur rood verwijst naar het Rode Kruis waar Florence Nightingale ook de basisprincipes voor heeft gelegd.